श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-३	**प्रश्नपत्रम् – १**	गुणाः – १००
विषयः – अनिवार्यसंस्कृतम्	----	समयः - ११ तः २
दिनाङ्कः – १६/४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – किरातार्जुनीयम् – सर्ग १-२	

	ख विभागः	
प्रश्नः -१	**मल्लिनाथपद्धत्या केषाञ्चित् चतुर्णां श्लोकानां सप्रसङ्गं व्याख्यां लिखन्तु ।**	२०
	(१) श्रियः कुरूणामधिपस्य पालनीं प्रजासु वृत्तिं यमयुङ्क्त वेदितुम् । स वर्णलिङ्गी विदितः समाययौ, युधिष्ठिरं द्वैतवने वनेचरः ॥ (२) क्रियासु युक्तैर्नृप ! चारचक्षुषो, न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः । अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधु वा, हितं मनोहारि च दुलभं वचः ॥ (३) प्रलीनभूपालमपि स्थिरायति, प्रशासदावारिधि मण्डलं भुवः । स चिन्तयत्येव भियत्वदेष्यतीरहो दुरन्ता बल्वद्विरोधिता ॥ (४) इमामहं वेद न तावकीं धियं विचित्ररूपाः खलु चित्तवृत्तयः । विचिन्तयन्त्याः भवदापदं परां रुजन्ति चेतः प्रसभं ममा धयः ॥ (५) परिणामसुखे गरीयसि व्यथकेऽस्मिन् वचसि क्षतौजसाम् । अतिवीर्यवतीव भेषजे बहुरल्पीयसि दृश्यते गुणः ॥ (६) किमपेक्ष्य फलं पयोधरान्ध्वनतः प्रार्थयते मृगाधिपः । प्रकृतिः खलु सा महीयसः सहते नान्यसमुन्नतिं यथा ॥ (७) स्फुटता न पदैरपाकृता न च न स्वीकृतमर्थगौरवम् । रचिता पृथगर्थता गिरां न च सामर्थ्यमपोहितं क्वचित् ॥ (८) सहसा विदधीत न क्रियामविवेकः परमापदां पदम् । वृणते हि विमृश्यकारिणं गुणलुब्धाः स्वयमेव सम्पदः ॥	
प्रश्नः -२	**अधोलिखितेभ्यः द्वयोः विमर्शं लिखन्तु ।**	१४
	(१) समुन्नयन्भूतिमनार्यसङ्गमादूरं विरोधोऽपि सम महात्मभिः । (२) न हि प्रियं प्रवक्तुमिच्छन्ति मृषा हितैषिणः । (३) निवसन्ति पराक्रमाश्रया न विषादेन समं समृद्धयः । (४) अभिभूतिभयादसूनुतः सुखमुज्झन्ति न धाम मानिनः ।	
प्रश्नः -३	**कयोचिद् द्वयोः टिप्पणीं लिखन्तु ।**	०८
	(१) वनेचरस्य उक्तिः । (२) द्रौपद्याः पात्रालेखनम् । (३) युधिष्ठिरं प्रति भीमस्योक्तिः । (४) महाकविः भारविः ।	
प्रश्नः - ४	किरातार्जुनीयस्य साहित्यस्वरूपं स्पष्टयन्तु । अथवा किरातार्जुनीयम् (सर्गौ १,२) आधारिकृत्य भारवेः अर्थगौरवं समीक्षयन्तु ।	०८

***